

ordning skulle kunna ske, men att renhållningen inskränkts sig till att å gårdarna under eftermiddagen aflämnas tomtkärl för att sedan afhämtas under nattens lopp på samma ställe. Det vore alltid en utväg om så kunde ordnas, men behållheten därmed förlorade nog minimalt, isynnerhet om det hälle på länge.

Starka krafter inom stadsfullmäktige led äro emellertid i rörelse för att få slut på denna konflikt, som berör befolkningens tröfnad och välförhållande i så hög grad.

Samtliga stadens renhållningsarbetare, som nu strejka, utgöra, inklusive dessa hämningsarbetare, omkring 400 man.

SV. ARGUS,
INT. BYRÅ FÖR TIDNINGSRULLIPP
STOCKHOLM, VII.

Pris. Te. 123 23.

Stockholms Tidning
22/5 1905

Det orena Stockholms.

Hur var det — för några år sedan skämtade vi ju öfver våra renhållningsbolag, påstående, att utan dem skulle Stockholm te sig riktigt snyggt? Nu få vi se, hvad sanning det skämtet innebär, när all gatarenhållning i Stockholm, praktiskt sedt, är inställd sedan ett par dygn tillåta.

Och nu få vi se, hvilket arbete nattnärens livstvar och sopmaskiner utfört. Mellan gatastråkarna skakas gruset upp och ligger här och kvar redan i stora högar. — Det är för öfrigt icke det värsta, ty hvad körtstråken lämnar efter sig, blir i längden både fulare och betänkligare, helst när blåsten får fatt på eländet och reser stöder af vidrigt dam. Stockholm får skaffa sig respektior för munnen och nysa till näsborrarna, om det skall få någon tröfnad af en promenad en af dessa dagar. Gud gifve, att alla bilister redan vore afhösta af automobiler!

Det finnas vissa ställen här i staden, där vinden äfven under normala förhållanden alltid roar sig med att konvenera af mycket skräp som möjligt, enkannerligen papp, papperstapp och annat lätt gods — i ett plåsen framför Volenskapakademien, Brunnstorgs torgs nordvästra hörn och plåsen framför Konstakademien. Stapp ni se de plåsorna i går, var ni lycklig; i dag få eleverna vid Konstakademien antagligen svårt att taga sig fram till akademitrappan — där såg ut som en hot pappersrealisation i stort, när vi i går kväll kastade en blick på eländet.

Stiepersers ledare Höjerget och Gustaf Adolfs torg riktigt fina natten till söndagen. Drottninggatan och Vasagatan försöks de så också på, fast med ej alldeles så godt resultat. I Staden inom broarna gick k. hofrenhållningsinspektören kl. 12 på natten stämt i elden, tappert avvägnande en stor bokhållare, stämstälare och vännar. Utanför Riddarhuset stod en ung t. d. nämnde som nymmen renhållares och sötta sons

rent utanför Riddarhusets och adelsna dörr. Det skulle nog gå bra, sade han — men det ovana arbetet hade redan skaffat honom blötdiga händer, och förrän klockan åtta på morgonen värdade han ej bli ledig.

Renhållningskarlarnas arbete måtte ej vara så lätt ändå!

Och nu skola vi hämningsmännen äfven två sina händer och sätta sina lyktor under ena skäppa tills vidare. Konsekvenserna af det hämningsäventyret är det kanske ej skäl att nämna.

Bedan förte en del bakgator vissa likheter med landtliga stalgott. Hur skall det bli i morgon — och om en vecka? Skola vi också utvända till det heliga berget och skola vi där finna en Mærenius Agrippa, mäkligt all med en ny fabel eller med den gamla, om magen och lemnarna, ställa all tillrädda igen? Ho vet!

S. J. G. 22/5

SV. ARGUS,
INT. BYRÅ FÖR TIDNINGSRULLIPP
STOCKHOLM, VII.

Pris. Te. 123 23.

Stockholms Tidning
22/5 1905

Arbetskonflikterna.

Meddelande från Verkstadsförningens.

På förekommen anledning och till förebyggande af hvarjo missförstånd angående orsaken till den nuvarande konflikten inom den mekaniska verkstadsindustrin må härmed meddelas, att Sveriges verkstadsförning står fast vid sitt vederbörande fackförbund gjorda erbjödande af den 13 maj 1905, att efter förhandlingsordningens underförhållande fortsätta underhandlingarna angående lärningens utbildning och om minimilön.

Stockholm den 20 maj 1905.
Sveriges verkstadsförning
John Bernström.

Sv. arbetareförbundet och konflikten.

Järnarbetarne härstades af Sv. arbetareförbundet hade i fredags afton ett färligt besök i möte, därvid öfverlades om den nuvarande situationen inom verkstadsindustrin.

Mötet uttalade enhälligt sitt gillande af den ståndpunkt förbundsstyrelsen intagit till konflikten och uttalade jämväl en bestämd protest mot fackförbundens taktik att ej låta samtliga arbetare vid de olika verkstäderna genom ströten omröstning gifva tillkännan, om de vore villiga att nedläggja arbetet eller ej.

Vid mötet meddelades, att förbundet utbetalar stadgeenligt understödd af de i konflikten indragna med 11 —16 kr. pr vecka till gifva arbeta-

re och 8 kr. till ungarlar, samt att utaxeringen bland de arbetande är 50 öre pr vecka. Till försärelse så meddelades, att järn- och metallarbetareförbundet har en utaxering af 2 kr. per vecka och att strögunderstödet utgår med 7—9 kr. i veckan.

Byggnadskonflikten.

Inom Stockholm pågår arbetet hos alla byggnästare, som ej tillhöra byggnästareföreningen, och äfven hos några som tillhöra denna, men ej ställt sig påburet om lockout till öfverrättelse. I Stockholms närmaste grannskap, såsom Hufvudsta, Dufbo m. fl., där lockout påbjuds äfven skulle gälla, närkes ej ett spår af detssamma, utan pågår där arbetet vid alla byggen.

Stockholms stads byggnadsarbetare.

Stockholms stads byggnadsarbetare och de vid keatern och varfven sysselsatta beslöto på möte under söndagen att den 23 dennes nedläggja arbetet om icke öfverenskommenes desserinnan träffats med stadens myndigheter.

Strejk vid Luth & Roséns verkstäder.

Arbetarna vid Luth & Roséns elektriska aktiebolag hafva förklaradt strejk från och med den 22 dennes med anledning af att bolagets styrelse icke gått in på eller medgifvit underhandling om det löneaf-tal, arbetarna föreslagit till antagande.

Belysningsstrejk?

Stockholms stads gasverkensarbetare komma att inom den närmaste tiden besluta om strejk eller icke. I fråga om strejken bland belysningsarbetarna, hvilken naturligtvis skulle komma att väcka synnerligen stort obehag för affärsinnehafvaren m. fl. samt delvis i fråga om gatubelysningen, låta vederbörande ha beslutit sig för att så långt möjligt är tillfredsställa behovet genom att söka hålla det gamla Klaragasverket i gång, hvaromdelt Värstags-verket antagligen kommer att fullständigt afstängas.

Renhållningsstrejken.

Renhållningsverkets arbetare svenmanträdde i förlags afton för att besluta om åtgärder på grund af att ej svar erhållits af den gjorda framställningen om affalets undertecknande.

Mötet beslöto efter att par timmars diskussion att vidhålla sitt förr fattade beslut om arbetnedläggelse beträffande gaturenhållningsarbetarna.

Såvnda har fr. o. m. söndag all gaturenhållning upphört, och näskon utsikt till en lösning torde ej vara, att motte inom närmaste tiden, då man å ömse håll synes vara böjd för att fasthålla vid de hit-

ills gjorda öfvergifterna. Antalet strejkande uppgår till sammanlagt 600 man.

Lätnröbetarne vid Lofsta, hvilka helt naturligt äro af största betydelse under den proklamerade renhållningsstrejken, hafva för renhållningsdirektören förklarar, att de ej under några förhållanden komma att deltaga i strejken.

Äfven natthämlarne strejka.

Stockholms stads renhållningsverket (natthämlarna) på å möte på söndagen beslöt, med anledning af att deras affal ej blifvit undertecknadt, nedläggja arbetet från och med natten till måndagen den 22 maj. Samtliga stadens renhållningsarbetare, som nu strejka, utgöra, inklusive dessa hämningsarbetare, omkring 400 man.

Hur renhållningsverket tänkt klara sig.

Genom strejken blir gifvetvis renhållningsverket ur sländ att på sätt som förrut sköt ombesörja hämtningen af klosetskärlen. Men för att allmänheten ej skall få allt för svar kanning af denna arbetsinställelse, har renhållningsverket gått i förättning om att under dessamma likväl ombesörja hämtning, eluru det icke kan ske i så stor omfattning som elise.

Förstogt går ut på att renhållningsverket efter verkställd bndning, som skall ske före kl. 12 på dagen, under eftermiddagen utställer å gårdarna tonntomar med lock och byglar. Vid ningsinnehafvaren får därpå under natten eller före kl. 8 på morgonen ombesörja att utbyta af karl sker, hvarpå de fulla kärlen genom renhållningsverkets försorg bortföras under dagen.

SV. ARGUS,
INT. BYRÅ FÖR TIDNINGSRULLIPP
STOCKHOLM, VII.

Pris. Te. 123 23.

Stockholms Tidning
22/5 1905

Renhållningsstrejken utvidgas.

Äfven natthämlarne strejka.

Stadens renhållningsarbetare, som utåt äfven de renhållningsarbetare, som äro sysselsatta med natthämtning, skola deltaga i strejken. Som dessa arbetare i allmänhet lin ledigt natten till måndagen, kan strejken äfven taga sin början förr natten till tisdagen.

Denna strejk, hvilken tidigare stätt hotande, omfattar inemot 1700 man, af hvilka de allra flesta tillhöra fackföreningen. Det gäller här som i regel äfven eljet, att en hel del öppet uttala missnöje med att nödgas gå ut i strejk. De vilja ar-

beta, men då fackföreningen beslutat, så måste det ske så.

Hur renhållningsverket ämnar möta striden.

Med anledning af den utvidgade renhållningstrejken, hvilken nu sträcker sig till ett område, som närmare än andra konflikter berör allmänheten och samhälls- och arbetsförhållandena i staden, kan renhållningsverket gifvetvis icke underlåta att göra hvad på det samma ankommer för att i möjligaste grad neutralisera dessa verkningar.

Med tanke härpå ha vi hos direktör Tingsten fört oss för, huru man tänkt ordna verksamheten under konflikten.

Direktör T. påpekat däryd, att renhållningsarbetarnas strejk beror på, att dessa allt för högt uppdriifna fordringar på höjd aflöning m. m. ej kunna bifållas. Då sådana strejk utbyter, kommer nog renhållningsverket att se sig utändsatt att i vanlig omfattning utföra sin verksamhet.

För att emellertid allmänheten ej skall i allt för hög grad få kännning af denna arbetsinställelse, ser sig renhållningsverket nödsakadt väja till ägenhetsinnehafverne om bistånd i fråga om den här äsytade renhållningen.

Renhållningsverket tänker hämtningen af latrinarklen kunna gå för sig på så sätt, att väningssinshafverna sköjer för utbytet af kärlen och renhållningsverket för de fyllda kärnens afhäntande i ett väningarna utan de gårdarna.

Den som behöfver få hämtad budar på vanligt sätt på närmaste budyngkontor, men före kl. 12 på dagen, hvarstert renhållningsverket låter under eftermiddagen installa å gårdens tomtar med lock och byglar. Väningssinshafverna låter däreför själt ombesörja, att det fyllda kärlet förslås ned å gården och utbytes mot där stående tomtar. Detta kan ske när som helst under natten, men skall vara utförd före kl. 8 på morgonen. Renhållningsverket ombesörjer däreför under dagens lopp bortförandet af de fyllda kärnen. På samma sätt förfaras med kär, som finnas å stråden å gårdarna.

Budyngsaffigen sättes under denna tid till endast 20 öre.

Direktör Tingsten ville i samband härmed uppmåna allmänheten att i första hand använda de bosteser, som finnas å gårdarna, att ej buda förtän kärlet så fullt samt att beträffande sopor o. d. uppbärna dessa i kökspisen eller anordnas de jämte papper och annat affall samt största delen af matresterna. För öfrigt kunna aflöpplingsledningarna å gårdarna möjligen användas mera än nu är fallet.

Ville man i allmänhet bekäma sig till dessa anordningar, ansåg sig direktören vara i stånd att upprätthålla regelbunden hämtning, då en arbetsvillig stycke af ungefär 30 man stode till förfogande. Den ordinarie arbetstrykkan utgör något öfver 90 man, men då det gällde att blott hämta det å gårdarna utställda och sålunda slippa på trapporna och det nog så tidösende ombytet af kär i tunnorna, trodde han att intet mankenang skulle ega rum, afven om man måtte vara beredd på hinder af ett eller annat slag.

Latrinarbetarna i Löfsta, hvilkas arbete ur sanitär hänsöende är af största betydelse, ha förklarat att de under inga villkor komma att deltaga i strejken.

SV. ARGUS. INT. BYRÅ FÖR TIDNINGSRUKLIPT STOCKHOLM, VII.

Alm. Tel. 123 23

Agnes Nygöden
22/5 1905

Stockholms-Nyheter.

Barbari.

Det ligger något förödmjukande öfver det krigsutbrott som nu hotar att ödelaga det svenska arbetsfallet. Man säger att striden är oundviklig, att den kommer med en naturmaktis nödvändighet och att det följaktligen alls ingenting tjänar till att forska hålla emot. Men hvad betyder i själva verket detta talesätt annat än att rättfärdigheten och sunda förståndet lämnat parterna i sticket, så att de ej längre kunna taga och gifva skal, afmätta risker och disciplinera sina lidelser.

Det är något af barbari och bristande civilisation i detta. Efter några veckor eller i värsta fall månader måste ju ändå dessa samma människor göra upp sina mellanhafvanden och sluta fred. Det enda som är visat, när kriget bryter ut, är förluster, lidanden, nöden. Skola de verkligen behöfva genomgå det kloketen och besinningsfullheten åter skola komma till försvallade! Onekligen ser det så ut och försvellen är icke ny. Det är samma slags blindt ifver som i gamla tider föf nationerna till krig och inhöljde de ofta små tvistebeslutningarna i ett chauvinistiskt skimmer som utslädda alla konturer och förvandlade själva oformet till hjältemod och högsta plikt. Där gällde det dock som oftast stora intressen, verkliga eller förmöta, som det kunde utöfverblicka och bedoma. I dessa arbetskonflikter ligger realiteten bra mycket närmare och parterna borde under det dagliga samarbetet ha lärt känna hvarandras förhållanden så väl att de ej skulle behöfva väja till det grymma ödet och den nyckfulla vapenlykkan som skjedomar.

Det är som om man å ömse sidor kände sig för stark och blodfull för att kunna taga reson. Måttfullheten skall komma med kraftbesättningen. Den sociala sjukdomen behållas efter den gamla terapi som inte visades af något annat botemedel än åderlätning. Det onda skall ut i kroppen med själva det röda blod som betyder lif.

Känslan af det viljlofria och förmotvildriga i den stora arbetstred, hvarom vårt land nu synes gå som mot det oundvikliga, är så mycket starkare och plagsammare som både arbetare och arbetsgifvare denna gång riktigt taffa om att nedstätta tvistepunktens betydelse. Det är bara småsaker och formaliteter som underhandlingarna strändat på, heter det, ingenting att tala om, rent lappli, som den ena sidan kunde ge upp likaväl som den andra. Det här visserligen gjorts ett eller annat försök att pruta i saken genom att tala om föreningsrätt å ena sidan och arbetets frihet å den andra. Men vederbörande själva tro icke ett ögonblick därpå och låta gärna fraserna fara. Naturligtvis finns det massor af protokoll med tolkningar och sväfvande uttryck och allehanda slags missytningar som kunna användas till anklagelser för affalsbrott och beskyllningar för bristande god vilja. Det juridiska uppfattningsättet är så inmagadt i det svenska blodet att anståndigheten alltid kräver en sådan betäckning. Men det finns inget öfvertygelse eller indignation i den processföringen denna gång. Å ömse sidor gör man sig ganska ringa beavår med försvaret för den formella rätten i sina anspråk. Den utanförestående behöfver också bara kasta ett öga i papperen för att med en Salomos visdom och rättfärdighet kunna förklara att det icke är en skuld att två träta och att det felats af den ena parten som af den andra. En dylik dom gör intet intryck och förödmärker intet i den fatalistiska uppfattningen som nu finnes hos både arbetare och arbetsgifvare och som hos båda talar på samma sätt: vi måste alas, det finns ingen annan väg till frid och försöning än en strid på lif och död, en strid som lämnar den ena som obestridd segrade på slagfallet.

Och dock talar den röstén fullkomligt grundfakt. Det går icke så och det får icke gå så och det har lyckligtvis ingenstades i världen gått så. Förmödingen slutar denna strid, liksom alla föregående, med en kompromiss, ur hvilken båda organisationerna kunna konstruera ut något som de kunna räkna för en framgång eller om hvilket de ämnestöna kunna säga att det är frukten af en kamp som ingifvit motståndén en hälsosam respekt för framtiden. Men det är ju ej heller de olika arbetsorganisationernas uppgift att krossa hvarandra och utrota hvarandra från jorden. Tvärtom: de äro dömda att lefva vid hvarandras sida så länge mänsklig ensidighet och mäskelig ögränsh varar. De måste en gång kunna öfverhän att de utgöra en pålitlig garanti för arbetsfreden, och det vittnar endast om hur långt de äro från sin föresatta uppgift att de ännu i denna stund närmast verka som en krigsfara, alldeles som ett litet land som ej kan bära sin krigsrustning utan att få lust att pröfva den mot närmsta granne.

Det är här situationens förödmjukelse ligger. Arbetarnas organisationsrörelse har framtvungit arbetsgifvarnas. Efter hand har den senare genomfört en centralisation mot hvarandra och som gifvit den förra styrka och förhållit den till många framgångar. Detta är som det bör vara.

Men i stället för att ordna sig och gemensamt forsöka reglera arbetsförhållandena i landet känna båda organisationerna en naturlig, men i grunden barbarisk åtrå att gå till blodgång mot hvarandra och profva hvarnara innan de skrida till att skapa ordning, lag och rätt inom sitt gemensamma område. De kunde i Danmark finna öfverärdliga lärdomar. Där uppfår tid efter annan hotande tillbud till konflikter, så senast denna vår; det ser ut som om det skulle tagas eld i alla fyra kurlarna, men med stigande öfverbarhet utfinnes det till sist alltid en naturlig lösning, och man träffar upprett i godo. Våra danska broderja ha nått denna förklarlek för en mång förtikning i stället för fet process genom bittra profningar och härdt krig. Så tillvida kunna våra krigslösta säga att de ej äro nästan när å äro som alla andra. Och kanske är det ett godt skal. Det ser verkligen ut som om nationerna ingenting kunde lära af hvarandra, utan måste vandra den egna erfarenhetens bittra väg till klokskapen.

I hvarje fall är det nedslående tydligt att arbetarnas och arbetsgifvarnas organisationer i Sverige ännu ej hunnit så långt på den vägen, att de äro i stånd att hjälpa sig själva. Att de nu kunna sig med naturmotsvändigheten drifva till en strid, hvarv öfverlycka både sig och hvars verkningar växa ut till ett stort samhällsliedande som går ut öfver skyldig och öfverskyld, det bevisar endast att de ännu ej förmått abdominalisera sin förmuftiga människovilja till frid. Hade vi en regering med auktoritet, så borde den ej kunna se olyckan komma utan att göra ett allvarligt försök att gå emellan och erbjuda sina bona officia. Det finns därtill så mycket större skal som k. m. t. vid detta laget borde inte att det var ett misslag att släpps lagforslaget af 1903 rörande medling i arbetstvist på grund af första kamarens motstånd för att i stället fujda på den ensidiga strejklag som nu ligger bland de andra spillforna under riksdagens bord.

SV. ARGUS. INT. BYRÅ FÖR TIDNINGSRUKLIPT STOCKHOLM, VII.

Alm. Tel. 123 23

Agnes Nygöden
22/5 1905

De stora arbetskonflikterna.

Äfven natthämtarna strejka.

Äfven grund af de senaste dagarnas tillfröning i fråga om budyng försökte renhållningsverket att få gatuborshållningsarbetarna att biträda vid hämtning. Arbetsgifvarna vägrade emellertid att tillmötesgå denna begäran. Det ordinarie hämtningsmanuskript anmodades då att arbeta under

afstorn mellan sundag och måndag, hvilken sjeat är frinnat. Däraf blef dock intet, jant i stället beslota natthäntarna vid mo- på söndagsftermiddagen att genast sedlagga arbetet, till dess de fått sina orchnagar uppfyllda.

Såsom fört omtalats, tror sig renhällingsverket dock om att under konfliktken provorsikt ordna förhållandena, så att allmänheten ej skäl behöfva lida af fört oroblag.

Man har tänkt sig kunna gå tillväga på följande sätt: Hvar och en som behöfver hämtat, budar på vanligt sätt, men före kl. 12 på dagen. Under eftermiddagen utställer renhällingsverket ofordrigt antal tonkar på gärdarna, försedda med lock och byglar. Lagets inspektionen får sedan sja på tid som bäst pånär, men före kl. 8 på morgonen, göra utbyta af kär, och hämtas så de fulla kärnen under dagens löpp.

Budningsafgiften nedsättes under denna tid till 25 öre.

Lätnarbetarna vid Löfsta ha för renhällingsdirektoren förklarat att de ej under några förhållanden komma att deltaga i strejken.

Samtliga vid renhällingsverket anställda arbetare ha erhållit meddelande om att listor för nämnerbeckning ännas tillgängliga i de olika stationerna för dem som vilja fortsätta arbetet på de ordinarie villkoren. De, som ej genast på tisdagen tecknat sig, komma att omedelbart afskedas.

Stadens arbetare.

Den korta under byggnadskontorets, ha beslutat nedlagga arbetet på frisdagen. Belysningsverksens arbetare fortätta tillvärdade, enar men anser möjlighet förefinnas till underliggande arbetet till tillfredst betalarförbundet säger gasverkschefen, öfveringenör Ahlsell, att frågan vid gäverket är ordnad. Sedan 1 maj ha en del kolniferhånjningar vidtagits. Grofärbetareförbundet har nu afslutit en ny skrivelse med yrkande på icke vidtagit afslut, något som dock gasverkschefen fört förklarat sig ej kunna gå med på. Utsikten att slippa belysningsstrejk förefalla därför tämligen små.

Verkstadskonflikten.

Den stora kraftnätningen inom industri- om vantas i dag komma till sitt utbrott dels genom mer eller mindre omfattande lockout från arbetsgivarnas sida och dels genom en del arbetsnedläggelser af arbetarna.

Arbetarna vid Luth & Roséns elektriska aktiebolag ha förklarat strejk från och med den 22 dennes. Med anledning af att bolagets styrelse icke gått till möte med gifvit underhandling om det lönsamhet arbetarna föreslagit till antagande.

Svenska arbetarförbundet och konflikten.

Jarnarbetarna har uttalat af Svenska arbetarförbundet hade på fredag afton ett taktiskt besökt mot, därfvid öfverleds om den närvarande situationen inom verkstadsindustrin.

Mötet uttalade enhälligt sitt gillande af den ståndpunkt förbundstyrelsen intagit till konflikten, och uttalade jämväl en beslut ej låta samtliga arbetare vid de olika verkstadsföretagen genom sluten omröstning gifva arbetet eller ej.

Vid mötet meddelades att förbundet utbetalar stadge enligt understöd af de i konfliktken och uttalade jämväl en beslut ej låta samtliga arbetare vid de olika verkstadsföretagen genom sluten omröstning gifva arbetet eller ej.

Hon Augustin Axelsson
22/5 905.

Arbetskonflikterna.

Nya strejker af stadens arbetare.

Stockholms stads byggnadsarbetare samt de vid gator, kajer och varf sysselsatta halva på möte i natt genom sina delegerade beslut nedlagga arbetet från och med tisdag morgon. Denna nya strejk omfattar nära 1,000 man.

Vid Stockholms kajbyggnader har strejk utbrutit bland timmermän och grofärbetare.

Renhällningsstrejken.

Från och med natten till i dag är renhällningsstrejken i huvudstaden total, sedan de organiserade renhällningsarbetarna strejka både hos stadens renhällningsverk och renhällningsentreprenörerna. Arbetet med gatorn renhällningen har under de senaste dagarna, särskildt nattetid, mist skett under polisbevakning, på det arbetande ej skola bli ofredade af de strejkande.

Ett å annat ställe i dagens nummer infort följande meddelande från renhällningsverket gifver om det upplysningar, hur hämtning af kär m. m. lämpigast skall kunna ske.

En rätt märklig företeelse i renhällningsstrejken är, att de strejkandes tidning, Social-Demokraten, icke mindre än tre särskilda gånger, senast i dag, skickat nödigt för allmänheten upprepa, att arbetarna fördrå en månadslön af 90 kr., hvilket de härdhjärtade entreprenörerna vägra att ge. Rätta förhållandet är — såsom entreprenörerna genom annonser skyndat att låta komma till allmänhetens kännedom — att saporne redan på ett tidigt underhandlingsstadium, för en månad sedan, erbjödos 90 kr., jämte höjning för öfverfärbetare m. m. Men arbetarna ha vägrat mottaga detta! Då det i Soc.-D. meddelade naturligtvis är de strejkandes egen uppgift, gifven mot bättre vetande, förde man sig söka förklaringen däri, att strejkarne kunna på sig, att de ej kunna påräkna andra arbetares gillande af deras kamp, om de rätta siffrorna för erbjödanden och pretentioner bli beaktagnade.

Med tillfälligt personal ha entreprenörerna under dessa dagar kunnat rätt bra hålla torgen och bufvadgatorna rena, och några olägenheter af strejken ha ännu ej försörpts. På vissa platser ha pappersbitar syns vara utströdda i mängd, förmodligen af och inspekterade strejkande synas gå och skynda, och de stads gator, men detta är ock allt, hvad allmänheten ser af strejken.

Entreprenörernas tillfälligt personal utgöres tillä vidare af huvudsakligast kontorspersonalen. I Socialdemokraten ha de redan namngivits såsom strejkbrytare. I ett nyss afdömt tryckföretag har Soc.-Ds utgifvare fått reda, att den, som genom olika tillkännagifningar lider skada, verkligen kan få upprättelse med lagens hjälp — något som utgifvaren torde böra tags ad notam.

I de stadsdelar, där renhällningen direkt arbetes kunna med lätthet utföras af försörjningsinrättningens hjon. Stadens arbetares strejk i detta såväl som i andra fack får för öfrigt mindre ha med lönsamhet att göra, utan att vara en sorts ambitionstrejk.

Strejklängtan tyckes ligga i luften nu på vårsidan.

Byggnadskonflikten.

En varning.

Stockholms byggmästareförenings styrelse har till utövande af byggnadsverksamhet i Stockholm och dess omnejd utfärdat följande skrivelse:

"Ni har eder säkerligen bekant, att en vidgående konflikt utbrutit inom olika grenar bland byggnadsfacken i huvudstaden, hvilken konflikt tillspetsat sig till Centrala arbetsgivarförbundet ansett sig nödskadat att förklara lockout inom murfack.

Med anledning häraf uppmäna vi eder att under nu pågående konflikt ställa eder solidarisk med Stockholms byggmästareförening och öfriga arbetsgivarföreningar inom byggnadsfacken och uppböra med allt mureri- och putsningsarbete för att på detta sätt påskynda konflikterns lösning.

Skulle ni af ett eller annat skäl icke vilja efterkomma denna vår framställning, anse vi oss redan nu böra meddela, att ni på grund af den starka sammanslutning, som erum rum mellan skilda arbetsgivarorganisationer inom byggnadsfacken, utsläter för den risken att vid en senare period nödas inställa edra arbeten till följd af förhindrad leverans."

En hel del byggnadsarbetare ha med anledning af konflikten rest till andra orter för att söka arbete. I före, som således komma att kvarnarna i huvudstaden, ju längre kunna arbetareorganisationerna hålla ut i konflikten.

Med kännedom häraf och då det gifvetvis måste vara en fördel att så snart som möjligt få slut på striden, har Stockholms byggmästareförenings styrelse gjort en hemställan till Centrala arbetsgivarförbundet verkställande utskott att fortst motigt tillstålla föreningar inom byggverksamheten i lands delar en annan hållan att icke i sina arbeten mottaga några byggnadsarbetare, som till följd af lockouten lida i Stockholm komma att söka arbete på andra platser utom Stockholm.

Ett uppdrag till krisens lösning.

Stadsfullmäktiges ordförande medlar.

Vid stadsfullmäktiges sammanträde i går afton öfverlämnades utom protokollet till stadsfullmäktiges ordförande hr Sixten von Friesen en af 34 stadsfullmäktige af olika läger undertecknad skrivelse, hvori framställdes en förfrågan, om icke hr von Friesen i sin egen skap af Stockholms stadsfullmäktiges ordförande vilja söka uppträda som ordförande vid ett konflikt, som för närvarande är i den konflikt, som för närvarande är uppträtt mellan staden och dessa arbetare och som redan tagit sig uttryck i utbrutna strejker.

I anledning häraf lät hr von Friesen senare på aftonen tillstålla redaktör G. H. von Koch, som främst tecknat sitt namn under den ifrågasvarande uppmaningen, en skrivelse af i huvudsak följande lydelse:

Med anledning af en af eder jämte 23 andra stadsfullmäktige till mig riktad väjan om föranställda därom, ett underhandlingar upptagas innevarande vecka rörande en pågående arbetskonflikt vid en del af stadens verk och inrättningar, får jag härmed meddela att jag på grund af denna framställning i skrivelse till stadens byggnadschef hemställt, hurvidt han icke vore villig att jämte gas och renhällningsverkschef efter samt, om så är lämpigt, under hösten lydande anslutningsbeholet innevarande vecka upptaga sådana underhandlingar med representanter för arbetarna.

S. von Friesen.

Arbetsnedläggelser i landsorten.

HARNÖSAND den 22 maj. Strejk har i dag proklamerats af timmerullarna vid Utansjö cellulosafabrik på grund af att bolaget beslutit nedläggning i föregående års ackordspris. Strejken omfattar 30 man.

Konflikten vid Heby—Enköpings järnväg.

SALA den 22 maj. Entreprenören för Heby—Enköpings järnväg har i dag afskedat alla arbetare, då öfverenskomelse ej kunnat träffas angående daglönen. Arbetarna fördrå 9 timmars arbetsdag och 4 kronors dagaflöning samt allt ackordsarbets borttagande, då entreprenören fördrå 10 timmars arbetsdag och ackordsarbete som vanligt fört.

SV. ARGUS,
INT. BYRÅ FÖR TIDNINGSRUKKLIPP
STOCKHOLM, VII.

Compl.
22/5 905

Arbetskonflikterna.

Inom verkstadsindustrin.

I dag

sker afgörandet, huru situationen skall bli inom verkstadsindustrin.

Enligt en af direktör Bernström afgifven förklaring synas arbetsgivarernas definitiva öfvergifvit de frediga underhandlingarna väg. Huru attacken från arbetsgivarernas sida kommer att göras, är ännu ej bekant, men sannoliktheten talar för, att till en början partiell lockout förklaras — men talar om sådant distrikt — och att denna i mån af arbetarnas vidare uppträdande sedermera utvidgas.

Emellertid lära arbetarna vid några verkstads beslutit att genom strejk gå den väntade lockouten i förväg. Så ha arbetarna vid Luth & Roséns elektriska aktiebolag förklarat strejk från och med i dag med anledning af att bolagets styrelse icke gått till möte eller medgifvit underhandling om det lönsamhet arbetarna föreslagit till antagande.

Arbetarna vid Bergsunds mekaniska verkstad lämna medlarna arbetet i dag på middagen, emellan dess lönefordringar ej blivit uppfyllda.

Sv. arbetareförbundet och konflikt.

Järnarbetarna härstades inom Sv. arbetareförbundet hade i fredags afton ett talrikt besök till möte, därvid överlades om den närvarande situationen inom verkstadsindustrin.

Mötet utvalde enhälligt sitt förhållande till den ständigt pågående konflikt, och utvalde jämförande en bestämd protest mot fackförbundens taktik, att ej låta samtliga arbetare vid de olika verkstäderna genom sluten omröstning gifva till känna, om de vill vora tillika att nedlägga arbetet eller ej.

På mötet meddelades, att förbundet utbetalar stadgeenligt understöd så de i konflikten indragna.

Renhållningsstrejken utvidas ytterligare.

Älven hämtningsmanskapat strejkar.

Vid sammanträde söndags förmiddag beslöt de af stadens renhållningsarbetare, som ombesörja renhållningen, att nedlägga arbetet. Detta beslut var icke övadt, enär frågan redan tidigare stått på dagordningen.

Natten till måndagen är för hämtningsmanskapat i allmänhet ledig. Styrka kan komma sådana berörda effektivt först nästan till tisdagen. Antalet arbetare inom detta fack uppgår till nära 100, hvilkenom samtliga de strejkande renhållningsarbetarna uppgår till 400 man.

Latriarbetarna vid Lofsta, hvilka helt naturligt äro af största betydelse under den pågående renhållningsstrejken, hafva för renhållningsdirektören förklarats, att de ej under några förhållanden komma att deltaga i strejken.

Hur renhållningsverket tänker klara sig.

Genom strejken blir gifvits renhållningsverket ur stånd att på sätt som föreställt ombesörja hämtningen af klosett-kärlen. Men för att allmänheten ej skall få alltför svår kännning af denna arbetsinställelse, har renhållningsverket gått i förtäring om att under densamma likväl ombesörja hämtningen, och denna dock helt naturligt kan äro endast mindre omfattning och under allmänhetens medverkan.

Renhållningsverket tänker sig nämligen saken ordnad på följande sätt:

Hvar och en, som behöfvat hämtadt, budar på vanligt sätt, men före kl. 12 på dagen. Under eftermiddagen utställs renhållningsverket erforderligt antal tomkärl på gårdarna, försedd med lock och byglar. Lägenhetsinnehafvaren får sedan på tid som bäst passar, men före kl. 8 på morgonen göra utbyte af kärl, och hämtas så de fulla kärlen under dagens lopp.

Budningsgiften nedsettes under densamma till 25 öre.

I före förtid uppmånas allmänheten att i öfriga rummet använda de klosetter, som finnas på gårdarna, enär ombytet därigenom på väsentligt underlättas.

Äfvi är också, att budning ej sker förrän kärl är fullt, enär renhållningsverket i motsatt fall får så mycket mera hämtning, och då det disponibla manskapat ej torde gå till mer än en tredjedel

af det ordinarie, blir det ändå fullt upptill af göra, oafsett de tillfälliga hinder, hvilka man alltid torde få lof att räkna med.

Strejk äfven b'and stadens öfriga arbetare.

Stockholms stads byggnadsarbete och

de vid kajerna och varven sysselsatta beslöt på möte under söndagsnatten i morgon nedlägga arbetet om icke öfverenskommelse dessförinnan träffats med stadens myndigheter.

De renhållningsverks arbetare däremot uppgifvas icke kunna ha för afsikt att sluta sig till de strejkande. I fråga om en eventuell strejk bland belysningsarbetarna, hvilken naturligtvis skulle komma att välla synnerligen stort obehag för affärsinnehafvare m. fl. samt delvis i fråga om gatubelysningen, lära vederbörande ha beslutat sig för att så långt möjligt är tillfredsställa behöfvat genom att hålla det gamla Klaragsverket i gång, hvaremot Värtagsverket antagligen kommer att fullständigt afstångas.

SV. ARGUS, INT. BYRÅ FÖR TIDNINGSKLUPP STOCKHOLM, VII.

Abn. Tel. 11323

Carl Lund.
23/5 1905.

Arbetskonflikterna.

Ny strejk af Stockholms stads arbetare.

Stockholms stads byggnadsarbetare samt de vid gator, kajer och varf sysselsatta hafva på mötet mellan måndagen och tisdagen genom sina delegerade beslutit nedlägga arbetet från och med tisdag morgon.

Den nya strejken omfattar nära 1,000 man.

Renhållningsstrejken.

Gatorrenhållningen har under de senaste dagarna varit minimalt och endast sträckt sig till förgen och de större gatorna. Arbetet har härvid, särskildt natttid, måste ske under nödbekymring, på det de strejkande ej skola bli ofredade af de strejkande, hvilka vissa lider stätt i stora klungor och sett på och hänat de arbetande. Det är gifvet att gatorna vissa ställen erhålla ett mindre utfyllnadsskede på grund af den obligatoriska sopningens uteblifvande.

Ett stort antal personer har annatt sig som frivilliga arbetare hos renhållningsverket.

I dagens nummer af Socialdemokraten söker man att på gammalt välkänt maner pricka och utpeka de af bolaget Slepings konsortier som frivilligt åtagit sig det svåra värvet att under den pågående konflikten i allmänhetens tillbehållna gatorna i nödförtigt skick. De utpekade vid namn och utpekades såsom "strejkbrytare" och ha också redan blifvit utsatta för massränner och obehag af många slag. Ett par forman hleva i går eftermiddag utsatta för stenkastning. En person är lidadt för våld.

Dessutom har man sökt att genom ekadegorelse af bolagets sopningsmaskiner göra dessa obrukbara.

I fråga om mathållningen hänvisas vi till ett i förra numret infort meddelande från renhållningsverket och understryka särskildt dess mening att tanka: "Nog skall jag reda mig." Med god vilja kommer man helt visat öfver de värsta svårigheterna.

På tal om renhållningsstrejken torde några siffror angående arbetarnes lönefordringar vara af intresse.

Andra till för tyvärr är sedan af njota nattsopare i årtid 900 kr., soporforman 900 kr. och kuskar likaledes 900 kr.

År 1903 höjdes emellertid dessa löner till de nyvarande eller till resp. 1,020 1,080 och 1,080 kr. Denna höjning inleddes bar för nattsoptarna en ökning af lönekomplexerna med 13 1/2 proc. och för soporforman samt kuskarna med 12 1/2 proc. Nu begära arbetarna, att afönningen för soporforman och kuskar skall höjas med 5 kr. i månaden från den 1 maj 1905 till den 1 jan. 1906, med ytterligare 5 kr. från sistnämnda dag till den 1 januari 1907, hvarefter den skulle någas med ytterligare 5 kr. förlojning. För nattsoptarna skulle afönningen likaså ökas från nu utgående 85 kr. i månaden till 100 kr., hvilken slutliga afönningssumma skulle utgå från och med den 1 januari 1907. När den slutliga lönesumman nåtts, skulle forman och kuskar sålunda komma att erhålla en lön af 1260 kr. årligen och nattsoptarna 1,200 kr. De förra tinga därigenom en ökning i inkomst från de för två år sedan utgående lönerna af 31 1/2 proc. och de senare af 29 1/2 proc.

Arbetsgifvarna ha erbjudit sig att höja lönen för både forman, kuskar och nattsoptare med 60 kr. årligen, så att lönen för de två löstaktiga arbetarna skulle ökas från 1,080 kr. till 1,140 kr. och för de senare från 1,020 till 1,080 kr.

Medlingsförsök.

Stadsfullmäktiges örförande.

De stora strejkerna inom Stockholms stads arbeten ha föranlett 34 stadsfullmäktige, med redaktör H. von Koch i spetsen, att på måndagen i en petition till stadsfullmäktiges örförande, lektor S. von Friesen, göra framställning om hans medverkan till att åsälkomma medling i de omfattande konflikterna.

Redan på måndag afton mottog hr von Koch följande svar:

Med anledning af en af er jämte treflötre andra stadsfullmäktige till mig gjord framställning om föranstående dorum att underhandling blir upplagen under innevarande vecka rörande de nu pågående arbetskonflikterna vid en del stadens verk och inrättningar, får jag härmed meddela att jag på grund af denna framställning i skriftligt till stadens byggnadschef har ställt, huruvida han icke skulle vara villig att jemte gatorverks och renhållningsverks chef samt, om han så finner lämpligt, de honom underlydande stedscheferna under innevarande vecka upptaga sådan underhandling med representanter för arbetarna.

Stockholm den 22 maj 1905.

S. von Friesen.

Såsom laraf framgår har hr von Friesen åtagit sig att vara medlare, och man kan väl näppeligen antaga något annat, än att byggnadschefen och chefen för gatorverket och renhållningsverket komma att gå med på de föreslagna nya underhandlingarna. Beslut torde fallas på onsdagen.

Kvällen, sammanträda tisdag afton, och man må hoppas, att även de skola acceptera hr von Friesens medlarskap, allra helst som deras förordanden förklarar sig icke ha något att invända mot denna den nämnda saken angående

uppgeforasök.
Generaldirektör Lagerheim.

Till såväl arbetsgifvare som arbetare inom byggnadsfacket har generaldirektör A. Lagerheim framgått ett förslag att antaga honom till medlare i tvistefrågorna. Med anledning härav sammanträdde i dag kl. 4 hos hr Lagerheim Centrala arbetsgifvareföreningens v. ordf. ingenjör E. Hjort och landsoptarnas organisations örförande hr H. Lindqvist.

Arbetsgifvarens sammanslutning inom byggnadsfacket.

Om sammanslutning ägde rum mellan de olika arbetsgifvareföreningarna inom byggnadsbranschen, indåsk byggstadsöverenskomelse, att arbetsgifvare inom en organisation skulle i tillfälliga delar åtaga sig arbete hos eller gifva arbete åt endast medlem af motsvarande facksorganisation.

För att redan nu göra dem det vederbörande underkunniga om följden af att nu söka draga förel af striden eller att det efter konflikten skulle bli säkert komme det bli dem svårt att fortsätta arbetet, har Stockholms byggnadsförenings styrelse utfärdat följande erklar till utöfvarna af byggnadsverksamhet i hufvudstaden och dess omnejd.

"Ni ha eder säkerligen bekant, att en vidgående konflikt utbrutt inom olika grenar bland byggnadsfackets i hufvudstaden, hvilken konflikt tillspetsat sig, att Centrala arbetsgifvareförbundet ansett sig nödsakadt att förklara lockout inom murarefacket.

Med anledning härav uppmåna vi eder att under nu pågående konflikt ställa eder soldatiska mot Stockholms byggstadsförening och öfriga arbetsgifvareföreningar inom byggnadsfacket och upphöra med allt mureri- och putsningsarbete för att på detta sätt påskynda konflikterns lösning.

Skulle ni af ett eller annat skäl icke vilja efterkomma denna vår framställning, anse vi oss redan nu böra meddela, att ni på grund af den starka sammanslutning som ägt rum mellan skilda arbetsgifvareorganisationer inom byggnadsfackets utstätt er för den risken att vid en senare period nödså installa edra arbeten till följd af förhindrad leverans."

Åtskilliga af de byggnadsarbetare, som blifvit tillika sysselsatta på grund af byggnadskonflikten, söka sig nu arbete å andra orter. En större kontingent har begrundit sig till Örebro och några till andra platser omkring Mälaren m. fl. orter.

Med kändedom häraf har Stockholms byggstadsförenings styrelse gjort en så lydande hemställan till Centrala arbetsgifvareförbundets verkställande utskott:

"Stockholms byggstadsförening får härmed vördsamt hemställa, att hi fortast möjligt behagade tillståta föreningar inom byggnadsbranschen i landets skilda delar en anhållan att icke i sina arbeten nödfalls några byggnadsarbetare som till följd af lockout har i Stockholm komma att söka arbete på andra platser utom Stockholm."

Landsorten.

En kvarts timmes strejk.

Vid badhuset i Södertelje sysselsattes ett 30-tal arbetare, att hvilka tillhöro Sv. arbetslösa förbundet och de öfriga den socialdemokratiska fackorganisationen.